

ANARCHISTICKÝ MĚSÍČNÍK

číslo 121

listopad 2018

vydává Nakladatelství Anarchistické federace
www.afed.cz // afed@afed.cz

VELKÝ SAMETOVÝ PODVOD

Tento měsíc uplyne 29 let od demonstrace, která na Den studentů vyvrcholila násilným zákrokem policejních složek. Tato událost odstartovala rychlý proces ukončení „vlády jedné strany“, tedy konec čtyřicetileté mocenské hegemonie komunistické strany. Ke studentům se záhy přidaly disidentské kruhy a velká část kulturních pracovníků. Zlom však nastal, když zaznělo také volání pracujících po změně společenských poměrů.

V nadnárodním kontextu pak bylo Československo se svou „sametovou revolucí“ jednou z posledních zemí ve východní Evropě, kde docházelo k uzavírání jedné kapitoly dějin. Šlo vlastně o revoluční vystoupení, ve kterém už nebylo co riskovat, a tak nebylo těžké, aby se zaplnila letenská pláň lidmi, které už žádná policejní síla neobtěžovala, a aby ještě komunistický parlament zvolil do konce roku 1989 za prezidenta Václava Havla.

Sedmnáctý listopad tak nabyl nového významu a je dodnes citlivým datem. Citlivým proto, že není vnímán všemi stejně. **Jedni si dokázali nabytou svobodu užít, jiným nic významného vlastně nepřinesla a další se oddávají nesmyslné nostalgii po minulých časech.**

Pokud se stručně ohlédneme za tím, co následovalo až do dnešních dnů, není moc důvodů k radosti. To ale nic nemění na tom, že minulý režim byl nesvobodný, autoritářský a ve svých stalinistických počátcích také vražedný. I když se v průběhu doby proměňoval a v šedesátých letech budil novou naději po lepším socialismu, není důvod proč nad jeho pádem tesknit.

Ač nikdo na začátku nevolal po restauraci kapitalismu, naordinovali nám ho obdivovatelé nejasociálnějších postav té doby, jako byli Reagan či Thatcherová, poměrně rychle. Ač jsme si naivně mysleli, že jsme se vymanili z ideologických pout, na ruce i nohy nám nasadili okovy ještě pevnější a mnohem důmyslnější. Neoliberální ideologie, která se na Západě prosazovala od sedmdesátých let, dominovala následujícím dvacetiletím i u nás. **Klausova pravicová parta nám předvedla zhasínací privatizaci, během níž se úzká skupina bývalých kádrů a veksláků slušně napakovala.** Jestli někdo nostalgicky vzpomíná na devadesátá léta s Havlem, neměl by zapomenout, že právě to byla doba, kdy si tvořili lidé jako Babiš svá ekonomická impéria. A byl to Havel, který se stal ještě v roce 1989 personifikovaným vítězem společenského obratu, aby záhy sehrával roli užitečného idiota, jenž celému tomu rozkrádání, pardon, budování kapitalismu, poskytl morální záštitu. A zatímco se část společnosti opáje-la iluzí vítězství pravdy a lásky, **skutečnými vítězi se stali ti s nejostřejšími lokty, kteří před sebou válčují vše, co brání navyšování jejich zisků.** A i když Klause na postu

premiéra vystřídal rádobysociálnědemokratický Zeman, nic se nezměnilo na neoliberální linii, která zavedla společnost tam, kde je.

Pokud zvedneme hlavu z domácího hnojníku a rozhlédneme se po světě, zjistíme, že jsme nebyli žádnou výjimkou. **Neoliberální ideologie a bezohledná praxe volného trhu řádily všude** a byla to dnes umírající parlamentní levice, která na tom měla svůj lví podíl. Navíc onen volný trh, jehož neviditelná ruka nám vybrala z kapes, co se dalo, aby to přemístila do kapes korporací a spekulantů zapsaných v daňových rájích, je volný právě jen pro ty nejbohatší a nej-mocnější.

Mnozí se v roce 1989 ohlíželi zpět k nadějím z osmašedesátého, chtěli se zbavit vlády jedné strany a zasadit se o socialistické Československo s lidskou tváří. Ti zaplakali asi nejvíc, Československo se rozpadlo, socialismus se stal díky pravičáckým kampaním sprostým slovem a **lidskou tvář vám stát, jeho instituce a jimi ochraňovaný kapitál ukáží, jen když si to můžete dovolit.** A to skoro nikdo z nás nemůže.

Co nám zbylo po těch letech? Staletí nenáviděná katolická církev dostala zpátky to, co za ta staletí z lidu vydřela. Z práce se nestalo poslání, ale přežívání, když mnoha lidem není schopna zajistit pokrytí základních potřeb. A když ji nemáte, stáváte se objektem šikany a nenávisti, stejně jako když máte jinou barvu pleti nebo prcháte z oblastí postižených válkou či bídou. A kolik lidí už okusilo nevybíravé exekutorské praktiky? A co průběh klimatické krize, který ukazuje, že jsme na tom celoplanetárně hůř, než předpokládaly i ty nejhorší scénáře. Žádné potřebné kroky ale nepřichází. Namísto snižování produkce metanu a oxidu uhličitého dál běží naplno konzumní mašinerie, má se rozšířit důl Bílina a policie nahání aktivisty demonstrující v terénu za klimatickou spravedlnost. Rasismus a nacionalismus, které už dávno měly být na smetišti dějin, zažívají renesanci a legitimizaci z nejvyšších míst. Není divu, vždyť právě tyto nástroje byly vždy účinnou zbraní, která měla odvést pozornost od skutečných příčin problémů a poštvat lidi proti sobě, aby se nemohli bránit. A kdyby to nezabralo, je tu militarizující se policie s technologickým a silovým vybavením, vedle kterého jsou mlátičky z Národní třídy směšnými panáky.

Sedmnáctý listopad si zaslouží uctění coby postavení se nenáviděnému režimu. Jenže revoluce příznačně požrala své děti. My anarchisté a anarchistky však **nehodláme rezignovat tváří v tvář současnému nelichotivému vývoji a smířit se s různými formami autoritářství, diskriminace a vykořisťování.**